

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Margarita Evangelica

Essche, Nicolas van

Coloniae, 1545

De duobus primis mandatis. 53

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49323](#)

MARGARITAE EVANG.

eo naturam suam mortificet. Si vero mortifica-
tio ista pura esse debet, oportet ut neq; pro mer-
cede, necq; pro vlla re fiat, nisi ideo solum, ut De-
us inde honoretur. Insuper intellectus pro Del
cognitione obtainenda labore, vnde ratio illu-
minatur, ita vt iam minime verecundetur ani-
ma bonum operari, et contemptum sustinere: id
que pure propter Deū, & non propter aliquod
priuatū lucrū. Voluntas quoq; vnū sit in vero
amore cū voluntate Dei: & hoc ad delectationē
ipsius, et non ad cōmodum nostrum, vt videlicet
ipse in nobis gaudium habere possit. Tertio, in
corpore, quatenus videlicet oīa membra ob a-
mōrē illius mīda seruemus, & specialiter quin-
que sensus nostros, & cætera mēbra nostra, vt in
eis Deus habitare possit. Quo vero præceptum
istud adimplere valeamus, Deū modo roga-
re debemus: Obsecro te dñe Deus meus per mi-
nisterium & custodiā sancti angeli mei, & oīm
sanctorū angelorū, custodi me cū eis, ac per eos,
& operare in me potissimū beneplacitū tuum.
De duobus principalioribus mandatis,
in quibus cætera omnia includun-
tur.

Cap. LIII.

Diliges dñm Deū tuum ex toto corde tuo,
hoc est, cū corpore tuo, carne tua, sangu-
ne, ossibus & neruis, quibus ipse te cōpe-
git, & ideo cū ipsis ei seruire debes. Diliges etiā
cum ex tota anima tua, hoc est, ex oībus viribus
animæ tuæ, inhærendo videlicet per desiderium,
sue vim concupiscibilē ipsi summo bono, & in
ipso sperando & exultando; per rationem quoq;
summū bonum eligēdo, & ei cōstanter adhären-
do; per

L I B E R . I.

do: per irascibilem denique malum omne profus o-
diendo. Diliges enim eum ex tota mente tua, hoc
est, in spiritu tuo, qui suprema pars est animae, si
ue ipse spiritus animae, siue scintilla animae, siue
radius animae, siue caput animae, siue denique lu-
men animae, in quo Deus existit. Est autem simplex
quædam, & nuda essentia, quam nemo intellige-
re, nemo scribendo valet explicare, habetque in se
tres vires, in quas operatur, memoriam videlicet,
intellectum & voluntatem. Equibus voluntas in
Deo debet esse amissio, per nostri abnegationem.
Intellectus in Deum absorptus, per claram Dei co-
gnitionem. Memoriaque semper de Deo cogitabit.
Necessarium est enim, ut quod amplius amamus,
id ipsum frequentius cogitemus. Est autem istud sum-
mum preceptum, quod nobis Deus mandauit. Vnde
S. Augustinus: Ille, inquit, tenet & quod pa-
ter, & quod latet in diuinis sermonibus, qui cha-
ritatem tenet in moribus, ita ut nihil appetat ne
que velit contra Deum, siue extra aut supra De-
um, sed ipsum solum habeat possessorem cordis
sui. Quantum namque verae charitatis quisque haberet,
tantum etiam sanctus est, & non amplius. Si enim
omnia totius mundi bona opera aliquis absque
charitate Dei ficeret, nihil ei penitus prodesse
possent. Charitas Dei est, ad quam obtainendam
cuncta bona opera & exercitia nostra dirigere
debemus. Vnde S. Augustinus ait: Lassisti o domine
ut diligas te, aut mihi infernum minaris. Sed mihi
satis magnus infernus est, quod te digne amare
non valeo. Da igitur quod iubes, & iube quod vis.

De diligendo proximo.

Diliges proximum tuum sicut te ipsum. Praecep-
tuistud tria vice nobis in ultima cena dominus

L. iiiij impe-

MARGARITAE EVANG.

Imperavit, quatenus ipsum tanto melius cordis
infixum seruaremus. Solet enim bonus filius re-
nacius retinere ea, quæ pater suus ei in extremis
mandauit. Primo itaque dixit: Filioli, adhuc mo-
dicum vobiscum sum. Quæretis me, & quo ego
vado, vos nō potestis venire. Et vobis dico mo-
do: Mandatum nouum do vobis, ut diligatis in
uicem, sicut dilexi vos. In hoc cognoscent om-
nes, quia discipuli mei estis, si dilectionem habu-
eritis adiuicē. Secundo ait: Hoc est præceptum
meum, ut diligatis inuicē, sicut dilexi vos. Ma-
sorem hac dilectionem nemo habet, quam uia
nimam suā ponat quis pro amicis suis. Vos a-
mici mei estis, si feceritis, q̄ ego præcipio vobis.
Tertio denique ait: Hæc mando vobis, ut dilin-
gatis iuuicem. Si mundus vos odit, scitote quia
me priorem vobis odio habuit. Non est seruus
maior domino suo. Si me persequuti sunt, & vos
persequentur. Si sermonē meum seruauerunt, &
vestri seruabunt. Patet ergo quia ter istud præce-
ptum habemus a patre in deitate, a filio in deita-
te, & a spiritu sancto in deitate: & hoc per Iesum
Christum Deum & hominem. ¶ Et ideo præce-
ptum istud sollicite nobis obseruandum est, & sa-
pe nos ipsos examinare atq; scrutari debemus,
dicēdo interius addūm: O amabilissime dñe De-
us meus, tu mihi imperasti, ut te ex oībus cogita-
tionibus meis diligā. Cogito etiā frequentius de
te? Iussisti quoq; dñe, ut te ex tota anima mea di-
ligā. O amantissime Deus, diligo etiā te totis vi-
ribus animæ meæ? Quid desidero? Quid intēdo?
Quibus cōsentio? Quid spero? In q̄ gaudeo? Vñ
doleo? Quid magis verecundor? Es etiā tu mihi
charissimus? Amo etiā te, & intendo super oīas
alioqul

L I B E R I.

alioquis em in te sperare, & in te gaudere nō possum, o Deus meus, o vita aīæ meæ. Præcepisti q̄ p̄ mihi, vt te ex toto corde meo diligā. Cor meum caro est, & in ipso vita est. Amo etiā te Deus meus; Seruio etiam tibi omnibus mēbris meis. Foret etiam gratius mihi mori siue panem oſtiam mendicare, quam a te per mortale peccatum recedere? O domine Deus meus te ipsum, et quicqd habes, mihi dedisti. Do ergo & ego me ipsum tibi cum omnibus, quæ habeo, vt eis vtæris pro arbitrio tuo, nunc & æternaliter. O si omnes tibi vñiti essent homines. O si omnes tua precepta seruarent. Hoc enim eis ex fundo cordis mei quam optime fauerem. Notādum, quod quisquis ista habet, ille proximum suum sicut se ipsum diligit, & secure potest cum filiali timore ac libero corde in Deum transire.

De septem sanctis ecclesiæ sacramētis, qua
liter videlicet in eis nos secūdum spiri-
tum habere debeamus, & primo de ba-
ptismo.

Cap. Llll.

MO X vt intra materna viscera viuere incipimus, & nobilis ac immortalis anima corpori nostro infunditur, ipsa per peccatum originale foedatur. Cum vero baptizamur, ab omni macula clari ac mundi effici-
mū per virtutem sanguinis Christi. Fons nan-
que corpus Christi, & aqua eius sanguinem si-
gnat, in quo tunc mundamur. Sacerdos vero nos
baptizans, Christi vicarius existit: qui quidem
primo sal ori nostro immittit, per quod signifi-
catur, esse nos creaturas rationales, intellectua-
lesque, sortitas una cum angelis intellectum ad

L V facien-